

APSTIPRINĀTS:

Engures Mūzikas un mākslas
skolas direktore Ina SELIVANOVIČA
20 15. gada "1" "septembris
ar rīkojumu nr. 1-10/M

**ENGURES
MŪZIKAS UN MĀKSLAS SKOLA
PROFESIONĀLĀS IEVIRZES IZGLĪTĪBAS PROGRAMMA
„VIZUĀLI PLASTISKĀ MĀKSLA”
Kods: 20V 211 001**

**MĀCĪBU PRIEKŠMETA
„GRAFIKA”
PROGRAMMA**

Mācību priekšmeta programma pieņemta MK sēdē
2015.gada 16.martā
protokola Nr.3

Mācību priekšmeta programma izstrādāta saskaņā ar Izglītības kvalitātes valsts
dienesta licencētajām izglītības programmām
2015. gada 31. martā

Mācību priekšmeta programmu izstrādāja Jolanta Balode

/paraksts/

Apjoms:

Stundu skaits nedēļā vienam audzēknim		
2. māc. gads	3. māc. gads	4. māc. gads
2	2	2
Kopējais mācību stundu skaits gadā (neieskaitot mācību praksi)		
68	68	68
Kopā: 204		

Mācību priekšmeta mērķis:

- Sekmēt izglītojamā dažādu Grafikas tehniku pamatu apguvi, iepazīstot Grafiskās mākslas tehniku daudzveidību un tās aktualitāti mūsdienās;
- Attīstīt audzēkņiem prasmi pielietot zīmēšanā un kompozīcijā apgūtās zināšanas radot jaunas ieceres un skices Grafikas kompozīcijām;
- Izkopt audzēkņu prasmi realizēt savu radošo ieceri no ideju skices līdz praktiskam darbam.
- Izkopt audzēkņu pieredzi veidot gaumīgu vizuālo tēlu.
- Attīstīt radošo izdomu, atraktīvu ideju praktisku realizāciju.

Mācību priekšmeta uzdevumi:

- Iepazīt daudzveidīgas Grafiskās mākslas tehnikas mūsdienu kultūrvīdē;
- Veidot daudzveidīgu radošā darba pieredzi apgūstot dažādas Grafiskās mākslas tehnikas.
- Attīstīt audzēkņu spēju atšķirt dažādas Grafikas tehnikas, materiālus, darbarīkus un attīstīt audzēkņu spēju pieņemt lēmumus par to pielietošanu.

Mācību priekšmeta saturs sevī ietver:

Mākslas uztvere

- Grafika vizuālajā mākslā mūsdienās un vēsturē

Mākslas valoda

- Mākslinieciskie izteiksmes līdzekļi
- Grafikas tehniku atšķirības un darba vide

Radošā un analītiskā darbība

- Sagatavošanās darba procesam
- Darba izveides process
- Radošā darba analīze un vērtēšana

Mācību priekšmeta noslēguma prasības:

Satura daļas	Uzdevumi	Saturs	Noslēguma prasības
Mākslas uztvere	Iepazīt Grafiskās mākslas daudzveidību un izpausmes mūsdienu kultūrvīdē	Grafika vizuālajā mākslā mūsdienās un vēsturē	Prot atpazīt Grafikas mākslas pielietojumu mūsdienu kultūrvīdē un vēstures mākslas paraugos - plakātu mākslā, grāmatu ilustrāciju mākslā, vizuālajā mākslā, dekoratīvajā kompozīcijā u.c.
Mākslas valoda	Veidot izpratni par izteiksmes līdzekļiem Grafiskajā mākslā, iepazīstot dažādas Grafikas tehnikas	Mākslinieciskie izteiksmes līdzekļi	Prot pielietot dažādus izteiksmes līdzekļus savas idejas realizācijai – krāsa, līnija, tekstūra, faktūra, laukums, forma u.c.
		Grafikas tehniku atšķirības un darba vide	Pazīst, lieto un prot atšķirt Grafikas tehniku atšķirības un nepieciešamos materiālus darba realizācijai. Ir apgūtas pamatiemaņas dažās Grafikas

			tehnikās: Estamps, Sausā adata tehnika, Tušas zīmējums un pludinājums, Monotopija, Kartongrafika, Linogriezums u.c.
Radošā un analītiskā darbība	Veidot daudzveidīgu radošā darba pieredzi, izmantojot daudzveidīgo Grafikas tehniku iespējas	Sagatavošanās darba procesam	Prot sagatavot nepieciešamos materiālus un darba vidi konkrētas Grafikas tehnikas veiksmīgam darba procesam.
		Darba izveides process	Ir pieredze risināt radošas kompozīcijas ar Grafikas tehniku palīdzību. Ir pieredze izmantot aktuālas tēmas savos radošajos darbos. Ir pieredze analizēt darba procesu, veikt korekcijas darba gaitā. Ir pieredze eksperimentēt un kompleksi pielietot daudzveidīgus izteiksmes līdzekļus un tehnikas.
		Radošā darba analīze un vērtēšana	Prot pastāstīt par konkrētu darbu un izraudzīto tehniku - izmantotajiem materiāliem, mākslinieciskajiem izteiksmes līdzekļiem. Prot pamatot savu radošā darba ideju, izvērtēt radošā darba procesu un rezultātu. Ir priekšstats par Grafikas mākslas tehniku pielietošanas iespējām ikdienā.

Mācību sasniegumu vērtēšana:

Audzēkņa darbs tiek novērtēts ar atzīmi 10 ballu skalā.

Apguves līmenis	10 ballu sistēma	Satura apguve procentos	Skaidrojums
Augsts apguves līmenis (apgūts)	10 (izcili)	95-100%	Augsts zināšanu un prasmju līmenis, kas pārsniedz mācību priekšmeta programmas prasības. Radoša pieeja. Izvērtēšana – prasme veidot spriedumus, prasme izvērtēt pēc izstrādātiem kritērijiem.
	9 (teicami)	86-94%	Pilnībā apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības un iegūta prasme patstāvīgi un radoši pielietot iegūtās zināšanas. Sintēze – prasme savienot priekšstatus vai informāciju, veidojot jaunus, oriģinālus spriedumus vai secinājumus. Prasme risināt problēmas, izmantojot vairākus informācijas avotus.
Optimāls apguves līmenis (apgūts)	8 (ļoti labi)	77-85%	Pilnībā apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības, taču reizēm trūkst prasmes patstāvīgi un radoši pielietot iegūtās zināšanas. Sasniegti darbam izvirzītie uzdevumi. Analīze – prasme sadalīt informāciju daļās, lai parādītu izpratni, sakarības.

	7 (labi)	68-76%	Apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības, taču konstatējami atsevišķi ir trūkumi to patstāvīgā realizēšanā un pielietošanā. Izmantošana – prasme izmantot apgūtās zināšanas jaunā situācijā.
	6 (gandrīz labi)	59-67%	Apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības, taču patstāvīgais zināšanu un prasmju līmenis atsevišķās jomās ir nepietiekošs un nepārlicinošs.
Pietiekams apguves līmenis (daļēji apgūts)	5 (viduvēji)	47-58%	Apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības, taču zināšanu līmenis vairākās jomās ir nepietiekošs un nestabils, kā arī trūkst iemaņu tās patstāvīgi pielietot. Izpratne – prasme demonstrēt, kā iegūtā informācija saprasta
	4 (gandrīz viduvēji)	35-46%	Gandrīz apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības, taču zināšanu un prasmju līmenis daudzās jomās ir nepietiekošs. Zināšanas – prasme atcerēties vai atpazīt informāciju.
Nepietiekams apguves līmenis (nav apgūts, vēl jāmacās)	3 (vāji)	23-34%	Mācību priekšmeta programmas zināšanas apgūtas virspusēji, vājš prasmju līmenis.
	2 (ļoti vāji)	11-22%	Apgūtas atsevišķas mācību priekšmeta programmas zināšanas, taču nav prasmju tās pielietot.
	1 (ļoti, ļoti vāji)	0 -10%	Absolūts mācību priekšmeta programmas zināšanu un prasmju trūkums, nav veikti visi pedagoga definētie uzdevumi.

Mācību sasniegumu vērtējumu 10 ballu skalā veido šādi kritēriji:

- iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte;
- iegūtās prasmes un iemaņas;
- attieksme pret izglītošanos;
- mācību sasniegumu attīstības dinamika.

Mācību sasniegumu vērtēšanas procesā notiek:

- ievadvērtēšana mācību procesa sākumā pirms temata vai mācību priekšmeta apguves, kas sniedz informāciju par skolēnu sagatavotības līmeni, uzsākot tēmu, kursu;
- kārtējā vērtēšana mācību procesa laikā, nodrošinot atgriezenisku saiti par mācību procesu;
- noslēguma vērtēšana, nosakot izglītojamā zināšanu un prasmju apguves līmeni (starpskatēs un semestra noslēguma skatēs).

Vērtēšanas kritēriji skatēs	Vērtējums punktos	Vērtējuma skaidrojums
1. Uzdevuma izpratne	9-10	Augsti attīstītas analītiskās spējas, uzdevumus pilda ar dziļu izpratni.
	6-8	Uzdevumus izprot un pilda atbilstoši uzdevuma prasībām.
	4-5	Nespēj bez pedagoga papildus palīdzības izprast uzdevuma nosacījumus un izpildīt tos
	1-3	Neizprot uzdevumu būtību arī ar pedagoga palīdzību.

2. Radošā ideja	9-10	Izceļas ar radošām, spilgtām idejām
	6-8	Spēj paust radosas idejas
	4-5	Nespēj patstāvīgi paust savas radošās idejas, nepieciešams pedagoga atbalsts.
	1-3	Nespēj radoši iesaistīties mācību procesā.
3. Kompozicionālais risinājums	9-10	Izceļas ar radošiem, spilgtiem kompozīcijas risinājumiem, izcili pārzin izteiksmes līdzekļus.
	6-8	Kompozicionālos risinājumus veido patstāvīgi, prot izmantot iepriekš apgūtās zināšanas jaunā situācijā.
	4-5	Nespēj patstāvīgi piedāvāt kompozicionālos risinājumus, nepieciešams pedagoga atbalsts.
	1-3	Nav izpratnes par kompozīcijas būtību.
4. Materiāla izpratne	9-10	Pārzin dažādus izmantojamus materiālus/darbarīkus un instrumentus, izcili prot izšķirt un atlasīt vispiemērotākos konkrēto uzdevumu izpildei, prot tos sagatavot un izmantot radošajā darbībā.
	6-8	Prot izvēlēties darbam nepieciešamos materiālus/darbarīkus un instrumentus (vai arī nepieciešams neliels pedagoga atbalsts), prot sagatavot un izmantot dažādus materiālus mācību uzdevumu izpildē.

	4-5	Nespēj patstāvīgi izvēlēties materiālus/darbarīkus un instrumentus uzdevumu izpildei un nespēj patstāvīgi tos sagatavot un izmantot.
	1-3	Nav izpratnes un priekšstata par materiāliem/darba rīkiem un instrumentiem.
5. Tehniskais izpildījums	9-10	Uzdevumi izpildīti tehniski augstā līmenī, precīci, atbilstoši iecerei.
	6-8	Uzdevumi izpildīti atbilstoši uzdevumam un iecerei, ir nelielas neprecizitātes.
	4-5	Uzdevumi izpildīti pavirši, ir daudz tehnisku nepilnību.
	1-3	Darbi nav izpildīti atbilstoši uzdevuma nosacījumiem (vai tie nav pabeigti).
6. Attieksme pret mācību procesu	9-10	Izglītojamais izrāda īpašu, padziļinātu interesi par mācību procesu un uzdevumiem, augsta darba kultūra.
	6-8	Uzdevumus pilda apzinīgi, ar pozitīvu attieksmi pret mācību procesu.
	4-5	Uzdevumus veic inerti, bez īpašas intereses.
	1-3	Audzēknis nevēlas iesaistīties mācību procesā, dara bez intereses, nepilda pedagoga norādījumus.

Mācību darba formas un metodes:

Metodes mācību priekšmeta apguvei un mācīšanai pedagogs atšķirīgās situācijās no daudzveidīgā metožu klāsta izvēlas tās mācību metodes, kuras liekas vispiemērotākās konkrēto mācību mērķu sasniegšanai.

Norādošā metode piemērota, lai sniegtu audzēkņiem konkrētas zināšanas, prasmes, tehnikas. Norādošās metodes Grafikas mākslā izmanto, uzsākot jaunu tēmu vai uzdevumu.

Pedagoga stāstījums vai demonstrējums iepazīstina audzēkņus ar tēmu, uzdevumu, metodiskajiem uzskates līdzekļiem, tehniskajiem paņēmieniem, nepieciešamajiem materiāliem uzdevuma veikšanai. Sekojot pedagoga instrukcijām, audzēkņi var veikt praktisko darbu.

Sokrātiskā metode piemērota, lai virzītu audzēkņus uz patstāvīgu ideju un risinājumu meklēšanu, attīstot audzēkņu prasmes analizēt, vērtēt un izteikties. Sokrātiskās metodes Grafikas mākslā izmanto, veicot radošus uzdevumus. Pedagoga un audzēkņu sarunas palīdz rast risinājumus, veicot mācību uzdevumus un analizējot paveikto. Darbu izvērtēšanas procesā var izmantot jautājumu un atbilžu metodi: pedagoga vai klases biedru uzdotie jautājumi palīdz audzēknim veidot stāstījumu par sava darba ideju, darba procesu un rezultātu. Lai atbildētu, jānāk noformulēt doma, jāzina termini. Audzēkņa praktiskā darbība Grafikas mākslas stundās ir aktīvs izziņas process. Pedagogs var izmantot daudzveidīgas metodes, kuras palīdz audzēknim radoša darba tapšanā – tās ir skicēšana, meklēšana avotos, materiālu atlase, attēlu kolekcijas veidošana, radoša kopēšana un citas.

Atklājumu metode piemērota audzēkņa daudzveidīgas radošās darbības un eksperimentēšanas kā izzināšanas prieka avots. Pedagogs organizē mācību procesu tā, lai tas būtu atvērts skolēnu patstāvīgiem atklājumiem. Atklājuma metodes Grafikas mākslā izmanto, audzēkņiem patstāvīgi izzinot kaut ko pavisam jaunu daudzveidīgos radošos mācību uzdevumos, kā arī mācoties no savām veiksmeš un kļūdām. Tas ir eksperiments un praktiskais darbs ar atšķirīgiem, atklājumus ietverošiem nosacījumiem – darbs ar jaunu un nepazīstamu tehniku un vai neierastiem materiāliem, darbs ar ierobežotiem resursiem u.c. Projekts kā kompleksa mācību metode ietver dažādu darbību kopumu un to izmanto, lai pētītu izvēlēto tēmu, izstrādājot plānu radoša darba izveidei, darba procesa organizēšanai.

Mācību darbam nepieciešamais aprīkojums un tehniskie līdzekļi:

Nodarbības notiek mācību klasēs ar platību 26,9 kv.m.

Izglītojamie mācību stundā ir nodrošināti ar: sanitārajām telpām, galdu un krēsliem, grafikas spiedi, kartoniem, papīriem, faktūru papīriem, līmi, tušu, spalvām un spalvas kātiem, ogli, grafikas krāsām, rullīšiem, papīra nazīšiem, galda paliktņiem, lineāliem un citiem nepieciešamajiem materiāliem un darbarīkiem.

Mācību priekšmeta programmas satura apguves secība:

Māc.g.	Mācību tēmas	Stundu skaits
2.klase 1.,2.sem.	Darbs ar tušu līnija, līnijas biezumi un veidi, laukums.	14
	Eksperimenti. Pludinājumi.	14
	Darbs ar tušu un spalvu.	14
	Atspiedumi.	12
	Faktūra, tekstūra.	14
	Mācību stundas kopā	68
3.klase 1.,2.sem.	Apskata atšķirīgas grafikas tehniskās iespējas.	18
	Estampī, zīmogi.	18
	Eksperimenti ar tušu un otu.	16
	Eksperimenti ar tušu un spalvu.	16
	Mācību stundas kopā	68
4.klase 1.,2.sem.	Eksperimenti tušas darbos.	20
	Kartongriezums.	26
	Sausā adata.	22
	Mācību stundas kopā	68

Izmantojamās literatūras saraksts:

1. Ivanovs M. *Latviešu padomju grafika*. Rīga 1960.
2. Jēgers A. *Latviešu grāmatu grafika*. Rīga 1976.
3. Petraškevičs J. *Grafika*. Rīga 1989.
4. *Kalligrafische Expressionen* Leipzig 1988.
5. Zuze Z. *Reprodukciju albums*. Rīga 1969
6. *Impressive* Berlin 2010

Mācību priekšmeta programmu izstrādāja: Jolanta Balode
(pedagoga vārds, uzvārds, izstrādes gads)

Mācību priekšmeta programma apspriesta izglītības programmas Vizuāli plastiskā māksla metodiskās komisijas sēdē: 16. maijs 2015.
(datums, gads, MK sēdes Nr.)

Mācību priekšmeta programma aktualizēta: 22.08.2016.g. Prot.Nr. 1-10/14
(datums, gads, MK sēdes Nr.)

Mācību priekšmeta programma aktualizēta: 2017.g. 21. augustā Prot.Nr. 5.
(datums, gads, MK sēdes Nr.)

Mācību priekšmeta programma aktualizēta: 2018.g. 21. augustā Prot.Nr. 5.
(datums, gads, MK sēdes Nr.)

Mācību priekšmeta programma aktualizēta: 2019.g. 26. augustā Prot. Nr. 8
(datums, gads, MK sēdes Nr.)

Mācību priekšmeta programma aktualizēta: 2020.g. 24. augustā Prot. Nr. 9
(datums, gads, MK sēdes Nr.)

Direktora vietniecī
mācību darbā
Agita Pumpure